

Regiocertificering werpt zijn vruchten af.

De inzet van bollenkwekers in de Duin- en Bollenstreek om hun teelt verder te verduurzamen, werpt zichtbaar zijn vruchten af. Waar de bollensector jarenlang vooral werd geassocieerd met intensieve teelt en het onnodig gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, laat de praktijk vandaag de dag een ander beeld zien. Dankzij de regiocertificering, een initiatief van kwekers zelf, onder leiding van de KAVB en Greenport Duin- en Bollenstreek, wordt actief gewerkt aan schoner oppervlaktewater, minder milieubelasting en meer aandacht voor biodiversiteit.

Die inspanningen blijven niet onopgemerkt. Tussen de kleurrijke velden van tulpen, narcissen en hyacinten keren steeds meer karakteristieke akkervogels terug. Soorten als de gele kwikstaart, veldleeuwerik, patrijs, Kievit en scholekster voelen zich thuis in het bollengebied en vormen inmiddels samen de zogenoemde 'high five' van de Bollenstreek. Hun aanwezigheid geldt als een tastbaar bewijs dat verduurzaming en bollenteelt wel degelijk hand in hand kunnen gaan.

Dat deze positieve ontwikkeling nu ook landelijke aandacht krijgt, is extra bijzonder.

Zowel in De Telegraaf als het Haarlems Dagblad verscheen recent een uitgebreid en positief artikel over de bollenvogels en de verduurzaming van de sector. Eindelijk eens positief nieuws over de Bollenstreek en de inzet van kwekers die dagelijks werken aan een toekomstbestendige en natuurinclusieve bollenteelt.

Regiocertificering stimuleert kwekers bovendien om kennis te delen, transparant te werken en continu stappen te zetten richting een toekomstbestendige sector. Dat inmiddels een groot deel van de kwekers is aangesloten én het project wordt ondersteund door de Provincie Zuid-Holland, onderstreept het gezamenlijke vertrouwen in deze aanpak.

De natuur laat inmiddels zelf zien dat deze inzet daadwerkelijk effect heeft: de Bollenstreek blijft niet alleen een visitekaartje voor bloemen, maar groeit ook uit tot een voorbeeld van hoe landbouw en biodiversiteit elkaar kunnen versterken.

Hieronder het recent geplaatste artikel uit de kranten.

Bollenvelden doen vogelliefhebbers versteld staan: spot de 'high five' tussen de tulpen en narcissen.

De bloembollen zijn inmiddels 'gekopt', maar tussen de strakke rijen tulpen, hyacinten en narcissen schuilt nog volop jong leven. 'Bollenvogels' als de gele kwikstaart, veldleeuwerik, patrijs, Kievit en scholekster doen het zo goed hier dat ze al de high five van de Bollenstreek worden genoemd. Een visitekaartje voor een uniek cultuurlandschap.

De veldleeuwerik.

Laag boven een perceel tulpen fladdert een grote, zwarte kraai. „Een moordpartij!”, roept Anja van Servellen geschokt en ze rent erop af om het rovende dier te verjagen. Het slachtoffer is een gele kwikstaart, een bodembroeder die haar jonkies probeert te beschermen, met luid gepiep.

Ondanks de kraaien floreert de gele kwikstaart hier wonderwel, midden in de wereldberoemde Bollenstreek. Naast toeristenfuik Keukenhof ligt zo’n tweeduizend hectare aan bollenvelden op de zandgronden, rond gemeenten als Lisse, Hillegom, Teylingen, Noordwijk en Katwijk.

Anja van Servellen uit Voorhout doet al jaren als vrijwilliger mee met vogeltellingen op de percelen rond haar huis. Ook Jeroen Hermans, geboren en getogen in dit gebied en altijd werkzaam geweest in de bollenteelt, gaat vijf à zes keer per jaar vogels spotten. „Bij onze laatste telling hadden we hier 32 waarnemingen, van zes soorten”, kijkt hij terug in zijn app van vogelonderzoeker Sovon, dat de bollenvogels monitort. „Naast de high five ook twee bergeenden. Incidenteel zien we ook de tureluur, tapuiten of laatst nog een kleine plevier. Die meldingen geven we dan ook door.”

Het areaal aan bollengrond staat onder druk, maar tegenwoordig is het streven om het karakteristieke landschap te behouden. „25 Jaar geleden waren hier plannen voor de bouw van Bollenstad, een grootschalige uitbreiding van Leiden. Bollentelers trokken aan de bel om dit unieke agrarische landschap te behouden. De verrassende aanwezigheid van bijzondere broedvogels hielp daarbij mee”, brengt Van Servellen in herinnering. Het was een omslag in het denken dat bollenteelt per definitie niet samen kon gaan met natuur.

Sinds eind april is de Bollenstreek zelfs onderdeel van Nederlands jongste Nationaal Park, ‘Hollandse Duinen’ genaamd. Het strekt zich uit van Hoek van Holland tot aan Hillegom en omvat duinen, stranden, bossen en landerijen. „Het is een waardering voor het cultuurlandschap en alles wat daarbij hoort.”

Een consortium onder de naam Living Lab B7 werkt aan de toekomst, waarbij B7 staat voor ‘boeren, bewoners, bezoekers en beleidsmakers die samenwerken

voor biodiversiteit in de Bollenstreek. Maar ook elders, zoals in de Kop van Noord-Holland en Flevoland, wordt geprobeerd alle neuzen dezelfde kant op te krijgen.

Groene bril.

Het streven is naar een natuurvriendelijkere bollenteelt, zegt veehouder Mart Duineveld, voorzitter van de Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging (ANLV) Geestgrond, dat poogt agrariërs en streekbewoners door een 'groene bril' naar hun omgeving te laten kijken.

„Steeds meer kwekers zijn er bewust mee bezig”, vertelt hij.

Via regiocertificering wordt gestreefd naar een schonere sierteelt; ruim de helft van de kwekers is hierbij aangesloten: „Ze willen minder gewasbeschermingsmiddelen gebruiken, naast kwaliteitsverbetering van de bodem en het oppervlaktewater. Dat moet ook wel, het imago van de bloembollenbranche staat op het spel. De vraag naar biologische bollen neemt toe, bijvoorbeeld ook vanuit gemeenten die gifvrije bloembollen in hun plantsoenen willen planten. Dus het is in ecologisch én economisch belang.”

Hoewel lang werd verondersteld dat er in de bollenvelden 'niets' kon leven, vanwege het hoge gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, blijken ze voor de genoemde high five toch zeer aantrekkelijk. „De bollen gaan in het najaar de grond in, daarna is er relatieve rust in het veld tijdens het broedseizoen, tot half juni, als de bolletjes worden gerooid”, verklaart Jeroen Hermans. „Het zegt wel wat dat de veldleeuwerik, een akkervogel die in Nederland voor 90 procent is uitgestorven, hier voor 100 procent voorkomt.”

Ook de scholekster en de Kievit kruipen graag tussen de narcissen en hyacinten. „Ze vinden er net iets meer beschutting.” Het aantal broedparen is de laatste jaren redelijk stabiel, behalve bij de patrijs. Voor deze bollenvogel is een apart beschermingsplan opgesteld omdat hun aantal lijkt terug te lopen.

„Het aanplanten van heggen tussen de percelen en struweel – lage bomen, struiken – aan de rand van een erf of in een hoek, geeft patrijzen schuilplekken voor vossen en kraaien. Gemengde bloemen langs akkerranden en slootkanten zorgen voor meer insecten, waarmee jonge vogels worden gevoerd”, adviseert Duineveld.

Bij een wandeling door het land bij Voorhout zien Van Servellen en Hermans, gewapend met een verrekijker, meteen een paar gele kwikstaarten en een veldleeuwerik. En de eerder genoemde kraai, die wordt verjaagd.

„We mogen alleen tussen de bollen lopen als we toestemming hebben van de eigenaar, de kweker”, verklaart Van Servellen. „Het vertrappen laten we wel aan de vele toeristen over die hier zonder nadenken selfies komen maken. Beter blijven ze op de paden en houden ze zich bezig met het spotten van de high five!”

Artikel uit: Telegraaf 18 mei 2026.
Foto's Serge Ligtenberg, Henk Post en Mariska de Graaff van Rootseelaar